

Kateřina Tučková: Deset let práce

Spisovatelka Kateřina Tučková má za sebou velmi úspěšný rok. Vyšla jí velkolepá a oceňovaná kniha *Bílá Voda*, která se navíc skvěle prodává a půjde o jeden z hlavních bestsellerů letošního roku. Také napsala první verzi hry *Kabaret Winton*, kterou na podzim úspěšně uvedlo Švandovo divadlo. A v neposlední řadě dostala Státní cenu za literaturu.

Začneme vaším nejnovějším počinem, hrou *Kabaret Winton* ve Švandově divadle. Jak jste se dostala k tématu Wintonových dětí?

Asi před čtyřmi lety mě režisér Martin Františák oslovil s tím, abych napsala scénář hry reflektující historii záchranu 669 židovských dětí z Československa, které v roce 1939 našly nový domov v Británii. To téma mě vždycky zajímalo, tak jsem ráda kývla. V té době se navíc jednalo o odmítnutí 50 syrských dětí, které u nás mohly najít útočiště před válkou v jejich zemi, takže se nabízel skvělá paralela. Okolností, jako byl například covid, sice způsobily, že hra přichází na jeviště ve chvíli, kdy už na problém se syrskými dětmi všich-

ni zapomněli, nicméně kvůli válce na Ukrajině ten příběh neztratil nic na své aktuálnosti.

Podarilo se vám při práci na hře *Kabaret Winton* dozvědět se něco úplně nového?

Ano, samozřejmě. Ale nejdůležitější bylo, že se mi potvrdilo to, co se mi zdálo podezřelé na celkovém obrazu, který o záchraně dětí panoval. Totiž že se jejich útekem z Československa jejich příběhy „šťastně“ uzavřely. Protože neuzavřely. Většina dětí se potýkala s velmi těžkým osudem – přišli o své blízké, kteří z většiny zahynuli během holocaustu, museli se adaptovat na nové podmínky, čelit budoucnosti sami. A to se také stalo základním tématem hry.

Vaše hrdinka se vrací do Československa během Palachova týdne a v Hotelu Šroubek na Václavském náměstí se dál nacvičují kabaretní vystoupení. Je tohle jeden z největších paradoxů historie? Že i během těch nejtěžších chvíl většina lidí dál žije své „normální“ životy?

Nevím, asi bych to nenazvala největší paradox historie, ale bezpochyby je k zamyšlení, že v dobách, které jsou pro jednu z nás mimořádně náročné nebo dokonce život ohrožující, zůstávají jiní z nás lhostejní. Má to pochopitelně řadu důvodů – může jít o lhostejnost, díky které si člověk zajistí alespoň zdání normality, přes touhu zachovat status quo, protože podmínky života v dané situaci jsou

pro člověka výhodné, až po lhostejnost motivovanou ziskovostí. Pro náš příběh byla samozřejmě situace na počátku roku 1989 velmi důležitá – v předchozím roce byl poprvé zveřejněn příběh Wintonových dětí, které se se svým zachráncem setkaly v BBC v pořadu *That's life*, což hlavní hrdinku Ester motivovalo k návratu do Československa, kde jí vyjpatá situace během Palachova týdne připomněla nenávistnou atmosféru roku 1939.

Vaše hrdinka si myslí, že její sestra zemřela v koncentračním táboře, její dcera o tom má ale pochyby. Dá se říci, jak byly takovéto pochybnosti u Wintonových dětí časté?

U tohoto motivu se už pohybujeme v oblasti fikce. Mnohé Wintonovy děti po své minulosti pátraly, ale zda se všechny dopátraly všech informací o svých blízkých, to nebylo možné zjistit. Skutečnost, že Esterinu mladší sestru před transportem zachránila kamarádka maminky, která krátce před tím přišla o vlastní dcerku, se nabízel. Ale jak jsem uvedla, hra nepopisuje osudy konkrétních přeživších, příběhem Wintonových dětí je pouze inspirovaná.

Letošní rok byl v literatuře ve vašem znamení, čímž vám neobratně gratuluji ke Státní ceně za literaturu. Co pro vás znamená?

Z toho ocenění mám pochopitelně velkou radost. První, co mě ovšem napadlo, když jsem se tu zprávu dozvěděla, bylo, že jsem ještě příliš mladá na to, abych takovou cenu dostala. Uklidnilo mě teprve, že ji nedostávám za celoživotní dílo, ale za román *Bílá Voda*, který pro

mě osobně znamená opravdu hodně. Totiž celou dekádu strávenou promyšlením osobní duchovní cesty proplétající se tu těsněji, tu volněji s příběhy a myšlenkami postav, které se v knize objevují. Díky tomu je to pro mě opravdu jakýsi vrchol dosavadního literárního úsilí a těší mě, že to tedy podobně nahlížela i odborná porota. Navíc považuji za pozoruhodné, že za skoro dvacet let existence putuje tato cena do rukou – teprve třetí – ženy. Beru to tedy nejen jako ocenění svého posledního románu, potažmo toho, jakým způsobem (snad) přispívá k nápravě křivd minulosti, ale také jako reflexi skutečnosti, že na české literární scéně působí silná a dnes už nepřehlédnutelná generace spisovatelů, která oslovuje současnou společnost.

Zároveň možná budete letos nejlépe prodávanou autorkou, vašeho nejnovějšího románu *Bílá Voda* se prodalo už přes 70 tisíc kusů a sbírá skvělé recenze. Doufala jste až v takový úspěch?

Abychom byli přesní – sbírá nejrůznější recenze. Vedle kladných vyšly i recenze, které by se daly přirovnat k popravám. Ale to je myslím v pořádku. Nejdůležitější je, že ta kniha vzbuzuje debatu. Mlčení a lhostejnost by byla mnohem horší. A jestli jsem doufala v úspěch? Popravdě jsem se tím příliš nezabývala. Klíčové pro mě bylo najít správný způsob, jak ten komplikovaný příběh řeholnice Evaristy vyprávět a jak do něj shrnout množství informací, které bylo nutné zmínit pro vykreslení doby. Správnou formu jsem našla až napotřetí, ale i to zname-

na jedné věci je opravdu příliš

KATEŘINA TUČKOVÁ

- Narodila se 31. října 1980 v Brně.
- Do povědomí veřejnosti vstoupila svou druhou knihou, románem Vyhnaní Gerty Schnirch, ve kterém zpracovala osud německé dívky vyhnané v květnu 1945 ze svého domova v tzv. „Brněnském pochodu smrti“.
- V knize Žitkovské bohyně zachytila příběh výjimečného rodu léčitelů z oblasti Bílých Karpat, tzv. bohyně, někdy také nazývaných čarodějnice. Tento rod přežil čarodějnické procesy v 17. století, útlak církvi a soudy během 19. století i dobu protektorátní totality, ale nakonec byl zdevastován komunistickým režimem.
- Za poslední román, který líčí příběh ženy zklamané „světským“ životem v klášteře v Bílé Vodě, získala Státní cenu za literaturu.

nalo ještě dlouhou, předlouhou dobu práce. A mezitím se mi narodily dvě děti, takže na to, co se bude dít poté, až kniha vyjde, jsem neměla vůbec čas myslet.

Dokazuje to, že se dá kvalitní literaturou v České republice, v pří-

padě zájmu čtenářů, dobře užít?

Podle mě ano. Ale našlo by se i hodně takových, kteří by vám řekli, že tyhle dvě kategorie, totiž kvalita a širší čtenářský ohlas, jsou neslučitelné.

Budete se k Bílé Vodě ještě vracet? Třeba sou-

visejícími povídkami, jako to nedávno udělal Jaroslav Rudiš se svou Winterbergovou poslední cestou?

Ne, určitě ne. Myslím, že jsem do knihy vtělila všechno, co považuju za zajímavé, a teď se už opravdu těším, že se od toho tématu pohnu zase dál. Deset let práce na jedné věci je opravdu příliš.

Mohla by Bílá Voda fungovat i jako divadelní hra?

Ano, určitě. Ostatně práva už jsou prodaná. Příští rok na jaře inscenaci uvede Slovenské národní divadlo a v Čechách, respektive na Moravě, pak Městské divadlo Brno, kde se režie ujme Dodo Gombár. Na tu spolupráci se obzvlášť těším,

protože Žitkovské bohyně v jeho zpracování se mi skutečně moc líbily.

Na co dalšího se teď chystáte?

V tisku už je první kniha pro děti, kterou podnítilo – jak jinak – moje mateřství. Jmenuje se Co skrývá les a vyjde v příštích týdnech v nakladatelství Meander. Jsou to říkadla pro zhruba dvouletá batolata o tom, s čím se mohou setkat v lese. Když jsem se do ní pouštěla, myslela jsem, že napsat něco, co nás bude spolu s mými dětmi bavit říkat společně, bude hračka, ale musím říct, že zkrátit lesní výjevy do veršů tak, aby byly hezky rytmizované, pochopitelné pro ty nejmenší a zároveň ne úplně infantilní, byl docela oříšek. Na tu

knížku se teď těším nejen kvůli Albertovi a Arance, ale i kvůli krásným ilustracím jejich starší sestry Laury, která teď končí studia v ateliéru ilustrace a grafiky na pražské Umpurum. Je to vlastně takový rodinný projekt, tak doufám, že přinese radost i do jiných domácností, nejen do té naší. ■ Jan Januš

Tento rozhovor a spoustu dalšího zajímavého čtení najdete v legendárním časopisu Mladý svět.

Florea®
řekněte to květinou

SHOPROKU 2020
Cena kvality | Finalista
Dárky a zábava

SHOPROKU 2021
Cena kvality | Finalista
Dárky a zábava

florea.cz